

Izhaja vsaki četrtek ob 11. uri dopoldne. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta K 1-5C. Za Nemčijo je cena listu 5 K, za druge dežele izven Avstrije 6 K.

Rokopise sprejema uredništvo v Gorici, dvorišče sv. Hilarija št. 7.

Izdajatelj in odgovorni vrednik: Ivan Bajt v Gorici.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič) v Gorici.

Naročnino in naznana sprejema upravništvo v Gorici, Semeniška ulica št. 9. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Nunski ulici, na Josip Verdijevem tekalšču nasproti mestnemu vrtu in na Korenjskem bregu (Riva Corno) št. 14 po 8 vin.

Oglaš in poslanice se računijo po petih vrstah, in sicer: če se tiska enkrat 14 vin., dvakrat 12 vin., trikrat 10 vin. Večkrat po pogodbi.

Na delo!

V.

Volimo nesebične poslance!

Dr. Tuma je sedaj zelo agilen. Kot načelnik narodno-napredne stranke roma od kraja do kraja, ter ljudstvu vsiljuje svojo napredno kramo. To vsiljivo romanje mnoge slepi, da menijo, dr. Tuma mora biti res nesebičen, požrtvovalen prijatelj ljudstva, ko se toliko trudi.

A treba povedati ljudstvu, da dr. Tuma vendar ne zasluži, da se zanj ogrevamo. V svojem delovanju in v svojem prizadevanju išče dr. Tuma tudi samega sebe in svojo osebno gmotno korist. Da to ni sumničenje, nam potrjujejo dr. Tume lastne besede, pa tudi razna dejstva. Dr. Tuma sam je enkrat izrekel: **Politik** (torej tudi poslanec) mora v prvi vrsti skrbeti za-se, potem še le za svoje volilce; dr. Gregorčič mora ravno radi tega propasti, ker je nesebičen. Torej dr. Tume politična veroizpoved je: skrbeti pred vsem za svojo osebno korist.

Temeljem te njegove izpovedi postane jasno ko beli dan, zakaj se je dr. Tuma radi užitnine potegoval za zasebnega zakupnika proti deželi. Kot deželni odbornik je bil dr. Tuma pač poučen, ali pa se je lahko poučil, da užitnina v deželni upravi bode deželi donajala dobiček, torej kmetom-posestnikom olajšala že itak neznosno davčno breme. Toda dr. Tuma je deloval proti deželni zakupu užitnine, ter se potezal za zasebnega zakupnika-milijonarja. Kaj je bilo, zasebnemu zakupniku, ako je tudi žrtvoval čisti dobiček jednega leta, saj mu je še vedno ostal čisti dobiček dveh let. Ako pa je dežela užitnino sprejela v zakup, obrisal bi se bil za vedno. Zato se je gotovo hvaležnega skazal onim, ki so zanj delovali.

Dr. Tuma je zaradi boleznih stopil v pokoj, rekel je, da to zahteva korist naroda. A ko je spoznal, da na tem potu ne pride z lahka do tega, kar je pristočno sam zavrgel pod pretvezo narodne koristi, je zopet hotel vstopiti v državno službo. Ponužil je vladi, ako ga sprejme, to, kar mu je bil poveril narod tačas, ko je bil e. kr. uradnik. Obetal je namreč e. kr. vladi v svoji dotični prošnji, da odloži deželno odborništvo, deželno poslanstvo in da se odpove vsakemu političnemu delovanju v prid Slovence. To je gola resnica. Pravil je to sam dr. Tuma. Zopet nov dokaz, da dr. Tuma hoče v prvi vrsti skrbeti zase, potem še le za svoje volilce.

V jedni zadnjih sej našega deželnega zbora je dr. Tuma brez vsacega povoda dvakrat zagotovil, da ni nacijonalist, to se pravi, da mu je narodnost na Goriškem deveta briga. S tem vsklikom hotel se je prikupiti italijanskim poslancem. Dr. Tuma namreč dobro ve, da tudi Italijani volijo v veleposestvo. Pridobiti si je hotel njih naklonjenost za volitve. Vse to pa dosledno svojem načelu: **Politik mora v prvi vrsti skrbeti zase, potem še le za svoje volilce.**

In dosleden svojem načelu se tudi sedaj poteguje za deželnozborsko poslanstvo. Poslanstvo namreč mu je sredstvo, s katerim si dokopje materialnega blagostanja. Dr. Tuma dosedaj še nima gmotne podlage. Še le z letošnjim letom

začel je kot odvetnik služiti denarja. Zato pa mora hiteti, iskati mora sredstev, s katerimi si najprej pomnoži svoje dohodke. Najpripravnejše sredstvo v to mu je pač deželno poslanstvo. Ako pride v deželni zbor in zmaga njegova stranka, izvoljen bode deželni odbornikom. Deželni odbornik pa ima 4000 Kron plače. 4000 kron je nekaj, a za odvetnika ne še vse. Ako bode dr. Tuma deželni odbornik, prihajali bodo k njemu župani in drugi občinski možje, ko bodo imeli opravila pri deželni odboru. Vsi ti pa bodo, ako bodo imeli potrebo odvetniške pomoči, zahajali tudi k Tumi kot odvetniku. In tako se bode množilo delo v Tumovi pisarni, z delom pa tudi množili Tumovi dohodki. In dr. Tuma je dosegel svoj namen; ker poslanec mora v prvi vrsti skrbeti zase, potem še le za svoje volilce. Dr. Tuma se poteza za deželno poslanstvo in odborništvo, ker je zanj dobra molzna krava.

Ko so pred leti iz deželnega odbora vrgli nekega italijanskega poslanca, ki je tudi imel svojo pisarno, je isti skoraj jokal: Meni ni mar onih 1200 gld., katere sem vlekel kot deželni odbornik, tako je tožil dotični poslanec, toda, ker sem bil odbornik, so ljudje radi tega prihajali v mojo pisarno, posebno občine so mi dale mnogo zasluga. Moja pisarna mi je radi deželnega odborništva gotovo nesla 3000 gld. več.

Dr. Tuma tedaj dobro ve, da se bodo njegovi dohodki množili, ako ostane deželni odbornik. Toliko bolj, ker je njegovo načelo: **„Poslanec mora v prvi vrsti skrbeti zase, potem še le za svoje volilce.“**

Vsi pa hodite na delo. Povejte ljudstvu, da dr. Tuma se bori po načelu: **Politik mora v prvi vrsti skrbeti zase, potem za svoje volilce!** Vi volilci kmečkih občin, ki bridko čutite bularo raznih davkov, vi potrebujete poslancev, ki bodo kot poslanci v prvi vrsti skrbeli za Vas, potem pa še le zase. Zato pa bodite možu, kojega načelo je: **„Poslanec mora v prvi vrsti skrbeti zase, potem še le za svoje volilce“**, trajni figomolci!

Shod v Ročinju.

O zaupnem shodu v Ročinju, ki ga je v nedeljo dne 20. t. m. priredilo polit. društvo „Sloga“ v prostorni dvorani g. Martina Gerbec-a, smo prejeli naslednje poročilo: Nekoliko pred napovedano uro so se začeli zbirati na križišču pred pošto povabljeni volilci iz ajbske, ročinjske in avške županije. Pod stopnicami pa, katere drže v dvorano, sta dva moža radzirala, da ni nikdo vstopil brez vabila, ker se je hotela zadržati vsaka nezakonitost, katera bi utegnila povod dati poznejim nevshečnostim. Ob 3. urah pop. ko je bil pooblaščenec polit. društva, g. Ernest Klavžar s kakimi 30 povabljenici v dvorani, naznani nekdo, da želi župan kanalski, g. Miha Zega, vstopnice k shodu. Ker ni bilo več tiskanih vabil na razpolago, potegne imenovani družveni zastopnik kos papirja iz žepa, napiše vabilo na ime oglašene gospe župana in je odda možu. A ta zahte a še dve ali tri vstopnice za gg. Andrea Gabršček-a, lastnika tiskarne v Gorici, dr. Rudolfa Gruntarja

in še nekoga. Teh pa g. Klavžar ni hotel dati, češ, da je shod namenjen samo povabljenim volilcem brez ozira na to, ali so pristaši te ali one stranke, da pa ne pusti nikogar v dvorano, kdor ni imenoma povabljen, ker se po zakonu zaupni shodi omejujejo samo na poznane povabljene goste. Med tem sta se bila gospoda Gabršček in Gruntar sé znamenitil spremstvom že prerinila v vežo pred dvorano in sta z ono oblastno araganco, po kateri se odlikuje posebno prvi, zahtevala, naj se jima dovoli vstop. Stražnika sta branila, drugi so posegali vmes; slišale so se zbadljive opazke pro in contra.

S tem burnim prizorom sta dosegla gospoda že lep del svojega namena. — Marsikateri miroljuben povabljenec se je zbal prepira in se odtognil shodu. Še več njih sta pa imenovana emisarja narodno-napredne stranke pregovorila in odvrnila od nas. Ker se vsiljivca nista dala z lepa odpraviti, pristopi g. Klavžar ter jima naznani, da se zastoj trudi; on kot zastopnik društva „Sloga“ jima nikakor ne dovoli vstopa k shodu, h kateremu so povabljeni samo volilci tukajšnjih županij. Na to sta začela gospoda po znanem receptu zabavljati, očitati strahopetnost, groziti Klavžarju, da ga že razkrinkata na današnjem svojem shodu, in seveda najeta mladina je razsajala vmes in svojo jezico še dalje razpašala, ko je dal g. Klavžar duri dvorane razdražbarjem pred nosom zapreti ter je napovedal začetek zborovanja. — Med tem se je bilo nabralo kakih 60—70 povabljenecv, med njimi tudi g. župan Zega.

G. Klavžar pozdravi zbrane v imenu političnega društva, katero ga je odposlalo ter pojasni sedanji politični položaj na Slovenskem in posebno na Goriškem v enakem zmislu kakor zadnjč na shodu pri Sv. Luciji. Naglašal je neobhodno potrebo složnega delovanja pri prihodnjih deželnozborskih volitvah, da spravimo v zbor 10 takih mož, kateri bodo prisegli na staro geslo slovenskega naroda in na podlagi programa našega polit. društva složno delovali za vsestranski blagor dežele. Vse, kar je pravih poštenih rodoljubov v deželi mora tiščati skupaj ter delati na to, da se zatre ona stranka, katera širi pohujšanje, demoralizacijo med našim ljudstvom ter razdira, kar so zgradili najboljši naši možje.

Za njim je gosp. župan Zega zagovarjal narodno-napredno stranko, njene težnje in njeno delovanje. Ona hoče z največjo odločnostjo v veljavo spraviti naše pravice in potezati se za naše koristi, a klanjati se nikomur. Poslanec dr. Gregorčič ni mož za to, on je premehak, prepustljiv in njegove zveze navzgor nam ne morejo biti po volji. Res je, da je za ceste na Kanalskem nekoliko dosegel; a njegova popustljivost se kaže ravno v tem, da zdaj nič ne stori za to, da bi se obljubljena dela na obmejnih cestah začela in dovršila. Slednjč je očital našemu društvu, da tihotapski prireja svoje shode in da ne kaže resne volje, potom splošnega sporazumljenja dospeti do zaželjenega miru.

G. Klavžar je odvrnil predgovorniku, da je polit. društvo poslalo vabila k današnjemu shodu znanim volilcem ajbske,

ročinske in avške županije brez ozira na njih politično mišljenje, da je g. župan ročinjski še posebej dobil uljudno vabilo k shodu, da si ga prištevajo k naprednjaški stranki, da se to torej ne pravi, tihotapski sklicavati shode. Javnih shodov ne sklicuje društvo, ker je znano, da jih polit. oblastvo ne dovoljuje, pa tudi zato ne, ker nimajo z ozirom na prihodnje volitve nobenega pravega pomena. O dr. Gregorčiču je omenil, da je za obmejne, pa tudi za druge ceste na Kanalskem vse storil, kar se je dalo narediti in da je tudi mnogo dosegel, da pa nima eksekutive v svoji oblasti in da se je treba za izvršitev obrniti do pristojnih oblastev. Kar se tiče obmejnih cest, pa je izrazil svoje začudenje, da se ravno gosp. Zega izpodtika nad zavlačevanjem dotičnega dela, ko je uprav on kot župan kanalski o svojem času vložil prošnjo, naj se znamenita državna podpora, ktera je odločena za obmejne ceste, uporabi v korist drugih cest, ktere bi bile v neposredno korist kanalskemu trgu — ter je v dotični svoji prošnji izrecno trdil, da nima cesta od Srednjega mimo Marijinega Celja do Vrhovlja nobene veljave in da je ljudstvo samo ne mara.

Ta opazka je spravila g. župana Zego v očitno zagato; ves razburjen je očital predgovorniku, da ne govori resnice in da zavija stvari tako, da bi le njega ob zaupanje spravil pri ljudstvu. „Saj je kanalsko starešinstvo“ — je rekel — „prvo glasovalo za 20% prispevek za obmejne ceste — in pozneje še enkrat ter je s tem očitno dokazano, da je skrbelo za omenjeni cesti.“

Klavžar pa je ugovarjal, da mu je vse to prav dobro znano — da mu je pa ravno tako dobro znano tudi — to, da je kanalsko županstvo vložilo poprej omenjeno prošnjo, ktero je imel on v rokah in jo je natančno prečital; tega da si ne da od nobenega utajiti in da je vsak čas pripravljen resničnost svoje izjave, če treba, s prisego potrditi.

Ker je g. Zega še dalje vstrajal v svoji trditvi — in so bili poslušalci že očitno utrujeni — sklenilo se je zborovanje.

Malo poprej pa se je začelo zborovanje na shodu narodno-napredne stranke v sosedni gostilni pri Kovačiču — ktero se je nekda vršilo v pozno noč, ne morda kot zaupni shod volilcev — ampak kot javni shod, h kateremu je imel vsakdo pristop tudi brez vabila: možki, ženske, gospodarji, hlapci, odrasli in otroci. Tam so se lahko osladili in nasitili z ono duševno hrano, katero glasilo narodno-napredne stranke „Soča“ tako radodarno ponuja v svojih „Tutti frutti“. Mi računamo na razsodnost vseh treznih poslušalcev, izraževaje veselo nado, da je shod narodno-napredne stranke v Ročinju več koristil naši stvari nego morda naš shod sam.

Volitve za deželni zbor goriški.

Kdaj bodo volitve?

Volitve za deželni zbor goriški bodo dne 5. decembra (četrtek) za kmečke občine, dne 7. decembra (sobota) za mesta in trge in dne 9. in 11. decembra (ponedeljek in sredo) za veleposestvo. — **Na delo!**

Iste dni bodo volili tudi v Istri.

„Slogini“ kandidatje.

Kandidatje za deželni zbor gorški, ki bodo kandidirali na „Slogin“ program, so večinoma že določeni. Društvo „Sloga“ je v zadnjem času razvilo nenavadno delavnost. Ni ga skoraj kraja na Gorškem, da ne bi bilo poizvedovalo mnenja volivcev. Tako je prav! Kandidatje, katere bo „Sloga“ postavila, so pravi ljudski kandidatje, ker se je ljudstvo zanje izreklo. Kakor hitro se izvršijo še nekatere poizvedbe, pa bomo objavili imena „Sloginih“ kandidatov. S o m i š l j e n i k i, n a d e l o! Ko bodo imeniki razstavljeni, storite svojo dolžnost in dobro pogledajte, ali je vse v redu!

Narodno-napredni kandidatje.

Laški časopisi so že objavili imena narodno-naprednih kandidatov za gorški deželni zbor in ti so: za kmečke občine gorške okolice sig. dott. Tuma, avvocato di Gorizia in Antonio Lokar di Aidussina; za kmečke občine sežanskega okraja sig. dott. Treo, avvocato di Gorizia in Antonio Štrekelj di Zara; za kmečke občine tolimskega okraja sig. Oscar Gabršček in sig. Strausgill; za trge signor maestro Vatovec di Tulmino; za veleposestvo sig. Muha, granpossidente.

Čenjene čitatelje prosimo, da si natanko ogledajo imena teh slavnih mož, ki bi radi bili gorški deželni poslanci!

Politični pregled.

Seja državnega zbora dne 17. t. m. — Poslanska zbornica se je zbrala v četrtek k novemu svojemu zasedanju. Predsednik grof Vetter je otvoril sejo ob 11 uri in pol predpoludne. Pozdravil je v kratkem ogovoru poslance; potem je omenjal zaroke nadvojvodinje Elizabete s knezom Windischgratzom; spominjal se je tudi umrlih poslancev Weigla-a in dr. Kaizla-a. Naznanil je zbornici, da se je prvi podpreds. zbornice dr. Prade odpovedal svoji časti ter rekel, da bo izvolitev novega podpredsednika na dnevnem redu jedne prihodnjih sej. **F o r t** in tovariši predlagajo revizijo carinskega tarifa, oziroma, da naj se sklene med Avstrijo in Ogersko carinsko-trgovska pogodba. Isti stavijo tudi predloge zadevajoče sklepanje trgovinskih pogodb z vnanjimi državami.

S t r a n s k y interpelira vlado zaradi izgredov pri nemških slavnostih v Litvi dne 22. sept. t. l.

Finančni minister Böhm-Bawerk je predložil državni proračun za leto 1902. Ta proračun izkazuje potrebščin v znesku 1.685,117.944 K (43,957.600 K več od letos); dohodki so proračunjeni na 1.685,966,367 K (43,968.772 več od letos). Prikazuje se torej prebitok v znesku 848.413 K.

Ko je finančni minister končal svoje pojasnilo ter utemeljitev tega proračuna, poprijel je besedo ministerski predsednik dr. K o e r b e r, ki je v daljšem govoru pojasnjeval sedanji notranji politični položaj. On pravi, da dokler se v Avstriji ne poravnata narodnostni prepri, ne preostaje slehernemu ministerstvu drugoga, nego da vlada nad strankami. Odkar trajajo ti hudi prepri, je naša država zaostala, a zaostajati ne sme dalje, kajti

LISTEK.

Kako je blaženi Brikcij sv. Kri čudežno prenesel iz Carjega grada k sv. Krvi. Leto 914.

(Konec.)

Brikcij se poslovi, obleče se za romarja in jo zavije, posvarjen od prijatelja, po stranskih poteh, ker se boji zasledovanja Grkov, ki so bili sv. Kri le s silo izročili tujim rokam. Udari jo črez planine proti Solnogradu, pa pobožni romar pride samo do meje te dežele, zakaj eno uro nad današnjo župnijsko vasjo sv. Krvi ga zapuste moči in v viharji zimski noči zmrzne.

Trije pšenični klasi so zrasli, moleli skozi sneg in kazali mimogredočim, kje leži pokopan. Pisanje, katero je hranil na prsni, pove ljudem: kdo je? Kmetje denejo mrliča na voz, da ga prepeljejo na pokopališče. Pa naenkrat se voliča, ki voz vlečeta, ustavita, in ne morejo ju spraviti dalje. Zatorej mrlič denejo z voza in ga na mestu pokopljejo. Za nekaj časa pa opazijo, da ena noga mrliča iz groba štrli. Na njej je videti obvezo in pod to v mesu globoko rano, v tej pa zelenkasto stekleničico z nekoliko kapljami temne tekočine. Iznajmejo stekleničico, mrliča pokopljejo še

v tem bi tičala največja nevarnost zanjo. Vlada ne bo opustila prizadevanj, da pomiri razne stranke, a ta narodnostni boj bi moral ravno sedaj stopati v nekako premirje in državni zbor moral bi se v prvi vrsti pečati z gospodarskimi vprašanji, ki so toli velikega pomena za državo kakor za posamezne narode, ki žive v državi. Posebno so zdaj na dnevnem redu velevažna vprašanja, kakor n. pr. ono zadevajoče carinsko in trgovinsko pogodbo z Ogersko in pa sklepanje novih trgovinskih pogodb z vnanjimi državami.

Konečno naznani dr. K o e r b e r nekaj zakonskih načrtov katere hoče vlada te dni predložiti poslanski zbornici. Med temi se nahaja zakonski načrt glede dovolitve 3 milijonov kron podpore po uimah poškodovanim deželam, zakonski načrt glede oskrbe onemoglih delavcev in zakonski načrt glede pokojnin privatnim uradnikom. Dr. K o e r b e r pravi, da je jako nujno, da se državni proračun reši pred novim letom. Po novem letu se skljujejo deželni zbori v kratko zasedanje; a meseca februarja se snide zopet državni zbor, ki bo deloval tija v pozno poletje s kratkimi presledki.

Seja državnega zbora dne 18. t. m. — Podpredsednikom posl. zbornice je bil izvoljen K a i s e r (nemški nacijonac). Pri volitvi je bilo oddanih 276 listkov, med katerimi je bilo 125 praznih. Izvoljen je bil z 120 glasovi. Drugi glasovi so bili razcepljeni.

Poslanec V y c h o d i l je utemeljeval svoj nujni predlog, da naj se odpravijo državne mitnice. Zbornica je že dvakrat sprejela dotični predlog, a vlada se brani, dokler ne dobi nadomestila dva milijona kron.

V tej seji je poslanec P o g a č n i k interpeliral g. železniškega ministra glede oddaje pripravljalnega dela pri predoru skozi Karavanke in skozi Bohinj. Vlada je delo pri predoru skozi Karavanke oddala tvrdki Gross in Bischof, ki najemlje delavce celo iz Macedonije, delo pri predoru skozi Bohinj pa je oddala tvrdki Ceconi, ki najemlje delavce iz Italije. Radi tega postopanja je vse domače prebivalstvo po pravici vznevoljeno in bati se je izgredov!

Seja državnega zbora dne 22. t. m. — Zbornica sprejme jednoglasno predlog poslanca V y h o d i l a, naj vlada posreduje, da gosposka zbornica takoj odloči glede odprave državnih mitnic, kakor je državni zbor že opetovano sklenil.

Na interpelacijo poslanca G r o s s a glede sprejemanja francozkih redovnikov v avstrijske dežele pravi naučni minister, da se je do zdaj dovolilo samo dvajsetim Karmelitankam, da se naselijo v Solnogradu!!

V s e n e m e c E i s e n k o l b predlaga nujno, naj vlada predloži zbornici zakon, po katerem bi za ustanovitev samostana bila v vsakem posameznem slučaju potrebna posebna postava. Tudi sedajni samostani bi morali prositi potrdila. Redovniki naj bi se izključili od poduka.

Iz tega predloga se vidi, kako razumejo liberalci besedo: svobodo. Svo-

enkrat in skrivnostno reč naznanijo knezu in nadškofu solnograjskega. Ta se obrne do patriarha v Carjem gradu, čigar odgovor pojasni, kakšen zaklad je udobila koroška cerkev.

Kmalu potem so sezidali nad grobom bl. Brikcija cerkvico in na onem mestu, kjer so bili našli truplo pobožnega romarja, kapelico. Na mestu prve cerkvice so sezidali v l. 1483 sedanjo veličastno cerkev, ki je vredna, da jo imenujemo diko cele dežele. Na njenih notranjih stenah je vsa ta čudežna zgodba upodoljena. Na levi strani velikega oltarja je shranjena v posebnem tabernaklju v monštranci stekleničica z posušeno sv. Krvjo, v drugi monštranci je pa videti one tri klase. H grobu sv. Brikcija prihaja že stoletja sem veliko pobožnih vernikov s Koroškega, Tirolov, s Solnograjskega; tudi se je na grobu, kakor pravi izročilo, zgodilo več čudes. Tako poročilo.

Poročilo pravi, da je sv. Kri, ki je nekaj kapljic hranijo pri sv. Krvi, prišlo iz podobne Križanega, ki ga je bil prebodel brezbožni Jud; ne pove nam pa: kdaj in kje bi se bilo to zgodilo? Poslušajte še to!

Kakih 300 let po Kristusu je prebival v Bejrutu v Siriji kristjan zraven

bodo naj bi uživali le liberalci in judje, drugi ne!

Seja državnega zbora dne 23. t. m. — Zbornica sprejme predlog poslanca Kaftana za poddržavljenje severozapadne železnice, Nordwestbahn ter ga izroči železnikemu odseku.

„Slovanski centrum“ je imel dne 17. tega meseca sejo in se je konstituiral. Predsednikom kluba je izvoljen dr. Šusteršič. V parlamentarno komisijo so izvoljeni Barwinski, dr. Gregorčič, dr. Hruban, Žičkar, Pihljak. Za prvega podpredsednika parlamentarne komisije je klub izvolil Barwinskega, za drugega podpredsednika pa dr. Gregorčiča.

Novice.

† **Anton Hvalica**, dekan v Št. Petru pri Gorici, častni konzistorijalni svetovalec, gorškega okrajnega šolskega sveta član, je umrl sinoči ob 7. uri po kratki bolezni (pljučnici) previden s sv. sakramenti. Ta prežalostna vest nam je ravnokar došla. Udarec, ki je s tem zadel šentpetersko faro, dekanijo in gorško škofijo, je velik. Izgubili smo uzornega duhovnika, vztrajnega bojevnika za sv. katoliško stvar in iskrenega slovenskega domoljuba.

Pokojnik je bil rojen v ročinjski fari dne 23. nov. 1834. Šolal se je v Gorici. V mašnika je bil posvečen dne 22. sept. 1861. Kakor smo o svojem času poročali, je praznoval štiridesletnico svojega mašništva v Št. Petru dne 29. sept. t. l. zelo slovesno. Dekanijska duhovščina se mu je poklonila dne 19. sept. t. l. ter mu v spomin izročila prekrasen prstan. Takrat je bil še precej zdrav.

Služboval je kot kaplan na Libušnjem in v Tolminu, kot vikar v Logu in na Drežnici in zdaj kot župnik in dekan v Št. Petru pri Gorici. Povsod, koder je služboval, je bil priljubljen. Ljudje se ga s hvaležnostjo spominjajo.

V svojem zasebnem življenju je bil skromen, pa vedno vesel in šaljiv. Njegova gostoljubnost in radodarnost je bila obče znana. Ubogim je bil dober oče, dobrodušnim zavodom v Gorici velik dobitnik.

Pogreb bode jutri, dne 25. t. m., ob 9. uri zjutraj.

Svetila mu večna luč!

† **Jakob Alešovec**, znani slovenski pisatelj in časnikar je v četrtek 17. t. m., umrl v ljubljanski bolnišnici. Jakob Alešovec je zlasti znan kot izdajatelj slov. humorističnega lista „Brencelj“. Pokojnik je tudi mnogo spisal slovenskih iger itd. bil je eden najplodovitejših slovenskih pisateljev. Naj v miru počiva!

Neizprosna smrt je ugrabila zopet „slov. katoliškemu del. društvu“ v Gorici vrlega člana, delavca Antona Sedevčiča iz Peči h. št. 13. Ves udan v voljo Božjo je umrl po prejetih sv. zakramentih dne 17. oktobra, zadnji petek so položili njegove zemeljske ostanke k večnemu počitku. Pustil je za sabo bolno

judovske shodnice. Prodal je pozneje svojo hišo Judu, pozabil je pa bil vzeti s seboj sv. razpelo, ki je je imel nad posteljo. Pri nekej pojedini, h kateri je bil povabil več drugih Judov, zapazi en izmed gostov to sv. razpelo. Iz peklenškega sovražstva začnejo vsi od kraja Križanega zasramovati in uganjati z njim vse ostudnosti, kakor so to delali njih očetje z živim Kristusom. Ko pa prebodejo Njegovo stran, o čuda, priteče iz rane kri in voda. To tri pobero in rečejo: „Pravijo, da je Kristus delal čudeže; nesimo to kri v shodnico, poskropimo z njo bolnike in ti bodo ozdraveli, če je Kristus res pravi Mesija“. Storjeno; sv. Kri je bolnike res ozdravila — in Judje so se spreobrnilo ter shodnico premenili v Krščansko cerkev. Tamkajšnji škof je potem poslal več stekleničic te krvi na razne kraje, nekaj je je prišlo v Benetke odotod tudi v Radovljico na Gorenjskem in h sv. Krvi na Koroškem. Zgodovinsko resnico tega dogodka v Bejrutu potrjuje drugi nicejski zbor l. 787.

Glej: dr. Fr. Lanpe: Jeruzalemski romar II. zvezek, str. 286, in: Jožef Lavtičar: Zgodovina župnij in zvonovi v dekaniji Radovljica, stran 22.

Kotarjev Janez.

zeno in tri bolne otroke, katerim je prišlo na pomoč z zdatno podporo naše delav. društvo. Pokojnik je bil priden delavec, dober družbinski oče, pa navdušen član „katoliškega delav. društva“. Svetila mu Večna Luč! Ostali družini naše in naših delavcev srčno sožalje!

Katoliško društvo slovenskih učitelje na Primorskem je imelo svoje redno zborovanje dne 2. t. m. Velec. gospica Holzinger pl. Weidich je prečitala razpis darila 40 K za najboljši sestavek o predmetu „S katerimi težavami se nam je bojevati v prvih letih našega delovanja“ za one društvenice, ki še niso naredile izpita učiteljske usposobljenosti do 2. okt. t. l. Pisateljica ne imenuje v spisu svojega imena ter mu postavi na čelo geslo; spisu prida zapечатčen zavitek, na katerem je geslo, notri pa ime pisateljice. Nagrada se podeli v zboru meseca aprila, toda le tedaj, ako ste vsaj 2 pisateljici uložili spisa.

Na željo prisotnih členov bode imelo naše društvo letos 3 tečaje: pedagoški in italijanski pod predsedništvom vodstvom, tečaj za petje pa pod vodstvom gospice Bagnalasta. Prihodnje pedagoško predavanje bode dne 16. okt. ob 5. uri popoldne.

Prihodnje zborovanje bode dne 3. novembra ob 10. uri predpoludne.

„Centralna posojilnica“, je sicer še jako mlad zavod, vendar dobro napreduje. Do sedaj je imela skupnega denarnega prometa za 2,073,359 K. Stanje hranilnih vlog znaša 316.318 K, stanje posojilna vknjižbo 245,583 K, na osebni kredit pa 153,913 K. Število članov znaša 412, kateri so vplačali po en ali pa po več deležev, bodisi glavnih ali pa opravičnih. Trinajst raiffeisenskih posojilnic, 1 okrajna posojilnica in 1 produktivna zadruha je vstopilo v zvezo s „Centralno posojilnico“ kot osrednjem zavodom gorških zadrug. Natančnejše podatke o delovanju „Centralne posojilnice“ kot posojilnice in organične zveze posojilnic dobe društveniki po preteku prvega opravnega leta.

Društvo „Edinost“ v Trstu bo imelo v nedeljo dne 27. t. m. ob 4. uri pop. v dverani „Narodnega Doma“ v Barkovljah svoj občni zbor.

Električna železnica iz Trsta na Opčine se izroči prometu po zadržilu tehničnega osobja pri omenjenem podjetju še pred koncem tega leta. Meseca novembra bodo že poskušnje z vožnjo.

Škedenj, dne 20. oktobra. — Preteklo nedeljo smo imeli tu prvo procesijo sv. leta. Udeležile so se vse štiri bratovske družbe in veliko drugih župljanov. Procesija je bila dolga, da je bilo prav lepo gledati. Pobožni župljani so na glas molili in prepevali sv. pesmi. Kdo bi si bil mislil, da šteje Škedenjska župnija zdaj toliko vnetih katoličanov! Hvala Bogu! Škedenjski župljan.

Državne podpore cestam. — V državni proračun za leto 1902 so sprejete naslednje podpore cestam na Gorškem. 1. Za popravo koroške državne ceste pod Selom (pri Platarju) prvi obrok 10.000 K; vse delo je cenjeno na 36.600 K. — 2. Za preloženje okrajne ceste ob hribu sv. Jurija pri Bračanu prvi obrok 8.000 K; vse delo bo stalo 30.000 K, država dá 16.000 K. — 3. Za preloženje koroške državne ceste med Kobaridom in Trnovim šesti obrok 60.000 K; vse delo je cenjeno na 345.000 K. — 4. Za popravo koroške državne ceste pri Morskem drugi obrok 12.000 K; vse delo bo stalo po sedanjih podrobnih načrtih 22.000 K. — 5. Za cesto ob Lijaku od dornberške do šempaske ceste četrti obrok 2.000 K; vse delo je proračunjeno na 90.000 K; država dá 48.000 K. — 6. Za cesto ob državni meji med Sočo in Idrijo z Vrhovlja čez Kobališče, mimo Sv. Jakopa, Lige, Kostanjevice in Kambreške na Srednje, ter od Gologebra do Britofa pod Strmcem pri Kostanjevici četrti obrok 30.000 K; vse delo je cenjeno približno na 440.000 K; od tega dá država 80 odstotkov ali 352.000 K; do zdaj je dovoljenih 110.000 K; ostalih 88.000 K dajo dežela ter občine in prizadeti kraji. — 7. Za železni most čez Sočo pod Gorico 5. obrok 130.000 K; vse delo je cenjeno na 750.000 K; do zdaj je dovoljenih 600.000 K. — 8. Za zgradbo ceste po Braniški dolini peti obrok 20.000 K; po novejših načrtih je delo preudarjeno na 132.200 K; država dá 102.600 K; ostalih 30.600 K dajo de-

žela in prizadete občine; država ima dati potem še 24.600 K. — 9. Za popravilo državne ceste po idrijski dolini (Kozarsko-Sv. Lucija-Zelinj-Idrija) deseti obrok 20.000 K; vse delo je cenjeno na 280.000 K. — 10. Za zgradbo ceste po baški dolini od Hudejužne do Podbrda ter dalje čez Petrovbrdo do kranjske meje 90.000 K; vse delo je cenjeno na 498.160 K, in sicer: od Hudejužne do Podbrda (Gotnika) 195.560 K ter od Podbrda do kranjske meje 302.600 K. — Redni državni prispevek za vzdrževanje in popraviljanje cest na Primorskem je znašal leta 1901 390.000 K; leta 1902 bo pa znašal 470.000 K, ker potrebe v tem oziru so vedno večje.

Posnemanja vredno. — Kakor nam poročajo, je nakupil pri sv. Luciji tam, kjer bo stal kolodvor nove železnice, g. Gašpar Hvalič špediter v Gorici več primerne prostora, da ustanovi ondi o svojem času špedicijo. Storil je pa to že zdaj zaradi tega, ker so se mislili ugnezdit tujci. Naj bi g. Hvaliča posnemali vsi naši rojaki ob bohinjki železnici, katerim je dana prilika zastopati domače interese.

V obrambo. — Ker sta me napadla „Soča“ in „Primorec“ v zadnji številki, kakor sem slišal, prosim Vas uljudno, da blagevolite prijaviti v „Pr. Listu“ sledeče vesti v obrambo:

„Naša napredna inteligenca je znašla pri svojem ponesrečenem delu surovost duhovščine tudi na Gradišču nad Prvaci. Nimam namena mnogo govoriti, ne, le toliko naj opomnim!

Ni res, da je Peter Pahor, gostilničar iz Renč, le klical za narodno napredno stranko, res je, da me je tiho mimogredočega zasramoval z „pflu“-klici. Ni res, da sem Pahorja s palico tepel, res je pa, da sem mu zagrozil, da naj nikar ne hodi semkaj agitirat za prihodnje volitve in da naj nikar ne zapeljuje meni v varstvo izročnega ljudstva. Ni res, da bi ga prijel za obleko na prsih ter ga vlekel in padel na tla, kakor tudi ni res, da je Pahor telebnil na me, res pa je, da sem ga prijel za desno roko ter mu velel, da naj gre z mano in se prepriča, ako imam zaklenjena farovška vrata, kakor je Pahor govoril tam navzočim možem. O kako radost pri „golažu“ bi napravili „klerikalci“ tem „inteligentnim“ ljudem, ko bi se dali pomandrat naprednjakom! Ni res, da sem Pahorju govoril: „Svinja, presica, itd.“, res pa je, da sem rekel, da ta žival ne pusti ničesar pri miru in tako se tudi on ob vsaki priliki zaletava v mene, ker mu ni nobena reč sveta. Ko je divjal proti meni rekoč: „Kaj imate ljudi za norca z mašo in kako li Vi morete maševati.“ Na to sem ga prašal resno; kaj mu je zakrivila sv. maša in kaj slabega ve o meni, da bi mi branilo maševati. Res je, da so bili zelo razsrjeni nekteri ljudje vsled tega sramotilnega govorenja Pahorja iz Renč, ne pa radi moje besede, zato pač ni treba komentara, zakaj povsod se nahajajo še pobožni ljudje, ki ne dovolé blatiti duhovnike. To je Pahor tudi sam dobro vedel in zato, kakor sem čul drugi dan, umaknil se v spremstvu dveh svojih tovarišev.

To glejte, vsi naprednjaki, je po vaših glasilih razpita surovost duhovščine na Gradišču.

Braniti se pač smemo, saj nismo kamen!

Gradišče, 21. oktobra 1901.

Al. Pavlin, vikarij.

Iz Roč, dne 18. oktobra. Kolikor mi je mogoče do danes soditi, prišli so vsi duhovniki že na vrsto, ki podučujejo mešane pevske zборе. Konečno počastila je „Soča“ od 15. okt. t. l. tudi mene v dopisu s Slapa.

V prvi vrsti moram izjaviti, da na shodu na Pečinah nisem jaz niti besedice znil o užitnosti, o tem je govoril g. vikar s Pečin.

Ko sem l. 1889. prišel v Roče, nisem dobil nobenega cerkvenega petja. V potu svojega obraza začel sem podučevati v šoli šolske deklice in pa druge fante in može. Ker v hribih nimamo tenoristov za možki zbor, moral sem hoté ali nehoté krčevito se držati mešanega zbora. Vse sem sam podučeval do letošnjega leta, torej 12 let. Koliko truda, koliko skrbi to stane, to zamorejo soditi le oni duhovniki, ki se s tem pečajo. Toda ves trud je pozabljen, ko človek sliši lepo cerkveno petje. Ako rečem danes, da je moj pevski zbor (ako bi bil ves skupaj) kar se tiče moči in glasov, najmočnejši v hribih, ne pretirujem.

Žal, kakor drugod, so tudi moji pevci občutljivi. Ki mi treba tu na dolgo in široko razkladati, kako pride do strajkov pri pevcih, saj je to splošno znano. Samo pribiti moramo to, da kadarkoli kak pevec ali pekinja izostane, tedaj si prizadeva tudi druge za seboj potegniti. Pri meni je pa nesreča hotela, da jih je več naenkrat odstopilo, ker so bili bratje in sestre. Dve leti že moram biti zadovoljen samo z enim krepkim sopranom, katero „Soča“ z zasmehom imenuje „lepo žniderco“. Ne da se popisati, kakšno gonjo so vprizorili odstopivši pevci in pekinje proti temu jedinemu sopranu, kajti ž njo bi bil ves moj pevski zbor na tleh, in s tem uničen trud 12 let. Da sem jaz vse sile napel proti temu in raznovrstnih pripomočkov se poslužil, da bi vsaj en sopran ohranil, se razume samo po sebi.

(Dalje pride.)

Izjava. — Marsikdo vpraša, zakaj sem se oglasil, ker sem toliko let molčal. 1. Vsi nazadnjaki (naprednjaki je prelepo ime) iz idrijske doline in šentviško-gorske planote so me smatrali za Tumočca in so udrihali po duhovnih sobratih sklicevaje se na mojo osebo. 2. Tuma je imel shod na Pečinah, torej blizu nas. Ko bi jaz molčal, bi vsi moji duhovni sosedje silno trpeli. 3. Izmed dijakov na goriški gimnaziji se nihče ni oglasil za veliko semenišče. Od kar stoji gimnazija, se to najbrže ni zgodilo. 4. Še nikdar ni bil duhovski stan tako napadan, kakor se to zdaj godi. „Soča“ in „Primorec“ slikata duhovnike, kakor da bi bili najhujše barabe. 5. Karkoli smo do zdaj z velikim trudom sezidali, nam žugajo „nazadnjaki“, ki se imenujejo naprednjake, vse podreti. — Ti in samo ti so vzroki, zakaj sem se oglasil. Meni je pač malo mar, ali kandiduje g. Klavžar, ali kdo drug. Tukaj gre za stvar! Kar se tiče besedij: „večen kandidat“ za deželni zbor, naj bo Gabršček popolnoma brez skrbi.

Roče, 21. oktobra 1901.

Mikl. Kocijančič.

Iz Borjane. (Odprto pismo g. Gabrščeku, lastniku „Soče“.) — Kaj Vas je prišlo, g. Gabršček? Mene se upate tako ostudno napadati radi užitnine! Ali sem jaz deželni glavar, poročevalec o tej stvari, sploh deželni poslanec? Ker nisem niti to, niti ono — sem moral celo vprašanje posneti po listih; listi, iz katerih sem to zajemal, so me prepričali, da je dr. Tuma, general nar.-napredne stranke, deželo oškodoval za tako svoto, kot sem jo bral v listih. Zakaj ne tožite dež. poslancev, dež. glavarja in listov, da so nesramni lažniki, ostudni obrekovalci! Mislite: na ubozega „farja“ se sme vse naložiti! Če imate sploh še veliki katekizem v hiši, vzemite ga izpod klopi, obrišite ga prahu in preštudirajte vprašanja 456. in 461. To vidite: o čemer sem po vesti prepričan, bom govoril tudi za naprej, ne meneč se za jezo in bruhanje vaše in vinskih junakov, ki slepo prisegajo na Vašo zastavo. Da li pa Vi in Vaši vinski bratci srčno radi videli, da bi me (pa ne samo mene, marveč vse duhovne!) s palico zapodili iz cerkve, o tem sem več kot prepričan. Kaj ne: rajši danes kot jutri! Pa ne bo nič, le potolažite se! Sicer pa lepa hvala Vam! Zdjaj sem vendar enkrat prišel vsaj do tretjine naslova, ki mi gre (tiče) kot katol. duhovnu in farn. vikarju. Poprej sem bil samo „Sedežček“ in „misijonar“ — zdaj sem pa že „gospod“ in „vikar Sedej“. Če me boste še napadali, zagotovim Vas, da pridem do popolnega naslova, ki se glasi: *)

Jan. Nep. Sedej, farni vikar.

Iz Kobarida. (Odprto pismo g. A. Gabrščeku, lastniku „Soče“.) — V št. 120. „Soče“ z dne 17. oktobra 1901. ste napisali krilat dopis o „klerikalnem shodu v Kredu“. V tem dopisu ste nagromadili na mojo osebo cel kup blata, med katerim pa stojim še vedno kot čist duhovnik. Da me napadate, ni nič čudnega, saj ste oblatili že vse naše najboljše može in najčistejše značaje.

Mirno bi prezrl ta napad, kakor sem jih že mnogo, ako bi v tem ne bila napadena moja osebna čast s tem, da se mi očita kaznivo dejanje. Pišete namreč: „Gabršček je bil okraden za okroglih 500 glđ. in sodeloval je tudi mladostni raznašalec „Soče“ — Ciril.

*) Razume se: visokočastiti gospod Jan. itd. Op. ureda.

Pozivljam Vas: ako imate v tem z menoj kaj opraviti, moje ime je: Ciril Metod Vuga, kaplan v Kobaridu in t. č. tajnik „Slov. kat. polit. in gosp. društva za kobariški okraj“ — tožite me! Ako tega ne storite, imenujem Vas podlega obrekovalca.

Kobarid, 21. oktobra 1901.

Ciril Metod Vuga.

Veselica „kmetkega bralnega društva v Biljah“ dne 10. t. m. ne da miru nekemu „biljenskemu mlekarju“ v „Soči“, ki blati veselico, društvo, tuk. župana, kurata itd. Namen dopisa je jasen, omazati hoče pred svetom naše bralno društvo, ker se je malo otreslo naprednjaškega vpliva, „Soče“ in „Primorca“, kateri se je studil našim mladeničem. Ako pomislimo, da so naši mladeniči, dekleta in može samouki, da so se sami brez izurjenega učitelja naučili petje, igro, govor in deklamacijo, moramo jih le pohvaliti, da so toliko storili. Sicer pa ni bilo petje tako slabo — le pesmi so bile pretežke za tuk. moči. — Dopisnik se spodtika nad govorom g. župana, v katerem je povdarjal, da društvo je in bo delovalo: „vse za vero, dom in cesarja“ — a stavim, da bi vse točke veselice laskavo pohvalil, ako bi bili rekli v govoru: Vse za Tumo, Gabrščeka in naprednjake. Na napade in obrekovanja na tuk. g. kurata ne odgovarjamo, saj pozna cela okolica, koliko se trudi za našo občino. Oni „biljenski mlekar“ je pa v resnici le „krompirjevc“ v Vrtojbi.

Biljenski mladenec.

Dr. Tuma spremenil taktiko. — Ker vidi, da z javnimi shodi ne gre, napoveduje zaupne shode za volivce v okolici in sicer tudi ob delavnikih zvečer. Maraža iz Vrtojbe je vprašal za prostor — a odgovorili so mu, da tam so vsi za njega, ter mu svetovali, naj nakloni to srečo drugje. V Renčah mu sročila tudi ni mila.

Slovenci so barbari! — Tako pišejo v zadnjem času nemški in italijanski časopisi, ki sodijo Slovence po „Soči“, „Primoreu“, „Slov. Narodu“ in po narodno-napredni stranki. Daleč so nas tedaj pripeljali naprednjaki. Osramotili in osmešili so nas pred vsem svetom.

Upamo pa za trdno, da se bo goriško ljudstvo o prihodnjih deželnozbornih volitvah izreklo odločno proti divji narodno-napredni stranki ter s tem pokazalo vsemu svetu, da je pisarija nemških in italijanskih časopisov grdo obrekovanje! Rojaki, vsi na delo, da si izbršemo madež barbarstva, kateroga so nam pritisnili liberalni časopisi in narodno-napredna stranka!

Miha Zega, sedaj še župan v Kanalu. dr. Gregorčiču, da ne stori nič, da bi se obmejna cesta od Vrhovlja mimo Kobališča, Marijinega Celja do Srednjega izvršila. G. E. Klavžar pa mu je dokazal, da je ravno g. Zega, župan kanalski, hotel to cesto pokopati. Ko je bil že konečno dovoljen državni prispevek 80 od sto skupnega potroška za obe cesti ob državni meji, t. j. za ono ob Idriji in za ono vrh pogorja, je kanalsko županstvo dne 22. decembra 1899. pošalo prošnjo na c. kr. namestništvo in deželni odbor, naj se denar, ki je določen za cesto od Vrhovlja do Srednjega, porabi rajše za cesti, ki bi vezale okolico s Kanalom in — z njegovo gostilno!

Ta prošnja župana Mihe Zege in pa njegov govor v Ročinju postavljata mladega penzioniranega učitelja v pravo luč.

Hribovci pa naj iz tega sklepajo, kaki prijatelji so jim naprednjaki.

Z Vogerskega nam naznanjajo, da je obnašanje naprednega učitelja Sedevčiča vedno bolj neznošno. Pred kratkim se je v krčmi g. I. Nardina celo tepel. V prepiru je zagrabil nekoga za vrat ter ga davil. Le-ta pa se je krepko zasuknil in spravil učitelja Sedevčiča pod se, da je bilo res sramotno.

Tako nam poročajo z Vogerskega, kjer vsi želijo, da bi se kmalu iznebili naprednega učitelja Sedevčiča, kateremu ne marajo več izročati v izgojo svojih otrok. Na shodu v Volčjdragi se je ta učitelj v prvi vrsti izkazoval proti g. kuratu Rojcu. Z njim v družbi je bil izmed učiteljev le še g. naučitelj Križman.

Taki so napredni učitelji, kateri imajo v ustih neprenehoma besedo: far! Kako velika razlika je med njimi in pa

med krščanskimi učitelji, ki so člani „Slov. kat. polit. in gosp. društva“!

Od Berkinov. — „Gorica“ je priobčila sporočilo o shodu brezverskih hujškačev v Matavunu. Vse, kar je v tem sporočilu, je čista resnica. „Primorec“ in „Soča“ pa sta pisala popolnoma drugače, toda vsi, ki so bili v Matavunu na shodu, so pričé, da nesramno in drzno lažeta. Tudi pristaši „napredne“ obsojajo to nepoštenost. Pisu teh vrstic so prinesli nekateri od liberalcev zapeljani, toda še pošteni može, pokazati umazanega „Primorca“ ter so odločno izjavili: „Ko bi ne bili sami navzoči na shodu in bi ne bili videli na svoje lastne oči in slišali na svoja lastna ušesa, kaj je v resnici bilo, bi še verovali, tako pa ne! Zdjaj nam je jasno, da hoče Tumova brezverska stranka, da moramo celo bolj verovati liberalnim umazanim časnikom nego svojim lastnim očem in ušesom. Lažnjivi liberalci nas ne bodo več vodili za nos!“

Pa še to! Nam priljubljeni „Prim. List“ prihaja v te kraje vedno že v petek. Toda številka z dne 3. oktobra je prišla še-le v soboto. Zakaj to? Splošno si razlagamo tako-le: Dotična številka „Pr. L.“ izdala je pod naslovom: „Kam pojdejo v nedeljo naprednjaki in sprehod“ veliko skrivnost, da bo v nedeljo dne 6. t. m. shod v Matavunu. Ker je pa bilo goriškim gospodom in tukajšnjim liberalcem zelo na tem ležeče, da ne bi o tem o pravem času izvedeli tisti, ki imajo v srcu še kaj ljubezni do sv. vere, poskrbel je nekdo, da je prišel „Pr. L.“ naročnikom v roke še-le zadnji hip. To mnenje je zelo verjetno, ako se pomisli, da so nekateri, ki niso naročniki „Pr. L.“ izvedeli za to novico uprav iz „Pr. L.“ in sicer prej ko je bil vročen naročnikom. Iz tega bi se dalo sklepati, da je nekdo zlorabil službo, ki bi se morala vršiti nepristransko, v strankarske svrhe, v prilog liberalcem!

(Dalje pride.)

Iz Deskel nam poroča naročnik: Bil sem nek četrtek slučajno navzoč, ko prinese poštar iz voza „Prim. List“ na pošto. Znani občinski tajnik zakliče surovo: „Aha, Prismojenci list je tukaj!“ Malo potem pa je prišel pismonoša, a „Primorskih Listov“ ni bilo... Takrat so ga naročniki dobili še-le v soboto.

Pozivljamo slavno poštno direkcijo v Trstu, da to zadevo strogo proišče!

Vabilo k občenemu zboru „Kmetijskega društva v Biljah pri Gorici registr. zadruga z omejeno zavezo“, ki bode dne 10. novembra t. l. ob 3. uri pop. v društvenem prostoru s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo o stanju društva, 2. Volitev načelstva, 3. Volitev nadzorstva, 4. Volitev razsodišča, 5. Razni predlogi. Bilje 22. oktobra 1901. Za načelstvo: Matija Mosten, Ivan Silič.

Razlaga velikega katekizma ali hrščanskega nauka. Tak je naslov knjige, katero je sestavil po raznih virih č. g. Anton Vetrnik, župnik pri sv. Jakobu na Dolu. Izšel je dozdej l. zvezek, ki razpravlja o veri in apostolski veroizpovedi. Cena je 2 K, po pošti 20 vin. več. Razlaga je točna in jasna, jezik lep in preprost. Knjigo toplo priporočamo.

Knjige „družbe sv. Mohorja“ niso še došle. Toliko v odgovor raznim vprašanjem. — Upamo, da bomo mogli kmalu sporočiti veselo novico, da so knjige tu. Letos dobi vsaki društvenik šestero krasnih in zelo koristnih knjig: 1. Koledar za navadno leto 1902. 2. Zgodbe sv. Pisna. 3. Umni kletar. 4. Pamet in vera. 5. Povest: Za srečo. 6. Slovenske večernice.

Društveniki storijo najbolje, ako pri sprejemu knjig plačajo 2 K že za prihodnje leto!

Socijalne drobtinice.

O zasebni lasti. — 8. Vprašamo: Kje pa ima zasebna last svoj izvor? Dokazali smo namreč, da pozemeljska dobra niso že po svoji naravi lastna t. j. posameznikom niso že naprej določene stvari namenjene. Na drugi strani pa smo tudi dokazali, da pozemeljska dobra niso pozitivno ampak negativno obča t. j. da si človek lahko pridobi zasebno last. Če je tedaj zasebna last opravičena, vprašamo, kje je izvor, iz katerega prihaja zasebna last? Ta izvor ne more biti v stvareh samih, kajti te niso po svoji naravi nikomur lastne. Ta izvor more biti le v človeku! Ker pa pozemeljska dobra niso posameznikom že

naprej določena, je očitno, da si more človek pridobiti zasebno last le se svojim delovanjem in trudom. Človeku mora biti vrojeno pravo, pridobivati si zasebno last.

Iz gled: Polje, katero imaš, ni že po naravi tvoja lastnina, ampak ti si je s svojim trudom pridobil.

Tako so prišli do sklepa, da je zasebna last opravičena le v slučaju, ako je v človeški naravi vrojeno pravo pridobivati jo. Premišljevali moramo sedaj vsestranski, ali je to pravo res vrojeno!

Za kratek čas.

Čuden vzrok smrti. — Dr. Janko je bil slab zdravnik. Redkokedaj se mu je zdravljenje posrečilo. Vselej pa je pravo zadel, ko je včasih na mrtvaškem listu v rubriko: Vzrok smrti, zapisal: dr. Janko!

Daljno sorodstvo. Učitelj: „Kako razumeš besede: daljno sorodstvo?“ — Učenec: „Ako ima kdo bogatega strica daleč v Ameriki!“.

Narodni pregovori in izreki. — (Nabral J. Volkov).
Kjer srbi, tam se praska.
Celega sveta ne spraviš v torbo.
Čisto seme kakor bi ga ptice izbrale.
Vsak za-se Boga hvali.
Razsajaču še vrag molči.
Preveč še z maslom ni dobro.
To se zgodi, kadar bo v petek nedelja.
Se oglašja ko petkova struna.
Mlada ljubezen neumno jare.
Ne reci „hop“ dokler ne skočiš.
Na enem očesu smeh, na drugem jok.
(Hinavstvo).
Več bas prinese, ko zvon odnese. (Zenitev, smrt).

(Dalje pride.)

Podpisana naznanjata slavnemu občinstvu, da sta **prevzela na svojo roko**

mlin v Prvačini,

ter zagotavlja, da bosta vedno skrbela za točno in pošteno postrežbo.

Imata tudi hleve za živino. Cenjenim družinam se zatorej prav toplo priporočata

Frančeškin & Cjan.

Lastnikom konj!

Podpisani naznanjam, da sem si nabavil najnovejše vrste **stroj z zračnim pritiskom**

za striženje konj.

S tem strojem se ostriže konja v najkrajšem času lično in snažno.

V slučaju potrebe zadostuje poziv po dopisnici. Konja ostrižem na lastnikovem domu **po jako zmerni ceni.**

Za blagohotna naročila se toplo priporočam

Franč Čoš,
Rublje pri Gorici.

Novo kleparsko delavnico
je otvoril

Anton Oblak

v ulici Vetturini h. št. 4.

Izdeluje žlebe za stavbe, cevi za vodo, vse kuhinjske priprave itd. — Prezema v popravo vse kleparske izdelke.

Postrežba točna. — Cene zmerne.

Priporočam se toplo svojim rojakom v mestu in na deželi.

Martin Šuligoj,

urar v Kanalu

priporočam svojo zalogo šivalnih strojev raznih in najnovejših sistemov.

Ker je to le postranski zaslužek in stanujem na deželi, mi je mogoče postreči z najnižjimi cenami.

Dajem tudi na obroke. Garancija pet let.

Tvrška Konjedic & Zajec

v Gorici pred nadškofijo št. 5
priporoča svojo bogato zalogo: najboljšega štajerskega železa, železne, pocinkane, pocinjene in cinkaste ploščevine.

Okove za pohištvo, stavbe, vodne žage, vse potrebščine za obrtnike, kmetijstvo, sadjarstvo, vinogradnike za jensko in zimsko dobo.

Nagrobne križe, pečl, štedilna ognjišča, cevi, predpečnike.

Stavbeniki pozor!

Vedno sveži Portland in Roman cement. Edina zaloga železnih nosilcev (traverz), cevi za stranišča z vsemi pripravami.

Anton Fon,

klobučar in gostilničar v Semeniški ulici, ima bogato zalogo raznovrstnih klobukov in toči v svoji krčmi pristna domača vina ter postreže tudi z jako ukusnimi jedili. Postrežba in cene jako solidne.

„Krojaška zadruga“,

vpisana zadruga z omejeno zavezo
v Gorici,

Gospodskulica hiš. šte. 7.

VELIKA ZALOGA

vsakovrstnega manufakturnega blaga za ženske in moške obleke, za vsak stan in vsak letni čas v največji izberl, kakor: sukno, platno, prtenino, Chiffon, oksfort, srovico, vsakovrstne preproge, zavese, namizne prte; nadalje vsakovrstno perilo, srajce, Jäger itd. itd.

Vse po najnižjih cenah.
Cene so stalne brez pogajanja.

Anton Kuštrin

v Gosposki ulici h. šte. 25,
(v lastni hiši)

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo: Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Portorico i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3 4, 5. Več vrst riža. Mljšveče prve in druge vrste, namreč po 1/4 kila in od 1 funta. Testenine iz tvornice Žnidaršič & Valenčič v Il. Bistrici. Zveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevga mlina v Kranju in z Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Po pošti se razpošilja v zabojčkih najmanje po 5 Kg. na vse kraje.

OZNANILO.

Podpisani naznanjam sl. občinstvu v mestu in na deželi, da sem odprl

brivsko podružnico

v ulici Duomo (pod stolno cerkvijo, nasproti trgovine Drašček).

kjer bodem mogel postreči cenj. svoje občinstvo, posebno spodnjega dela mesta ter one na deželi, bolj nego sem to storil doslej.

Obe brivnici sta preskrbljeni z izbornimi delavskimi močmi, da lahko obljubljam točno in hitro postrežbo.

V zalogi imam vedno v veliki izberl vse potrebščine te stroke kakor najfineja in navadna mila, vsakovrstne parfumarije za gospode in dame, vse po jako zmernih cenah.

Rojakom z mesta in dežele se toplo priporočam udani

A. Pucelj
brivec.

Pivopivec! pozor!

Podpisani naznaja slav. občinstvu, da ima v zalogi od 15. t. m. naprej razun navadnega piva tudi neko specialiteto, katero prodaja pod imenom

Granat-Porter.

To pivo je varjeno na bavorski način ter za 5 stopinj težje od navadnega piva, pri tem pa jako finega in prijetnega okusa. Bolehnim na živcih, želodcu ter sploh slabotnim se to pivo celó od zdravnikov priporoča radi svoje sestave in redilnosti. Sploh pa zadovolji pivo „Granat-Porter“ vsakega pivopivca kot izvanredna okusna in krepka zimska pijača.

Prodaja se v sodčkih in steklenicah po jako zmernih cenah.

Za blagohotna naročila se toplo priporoča

Josip Rován,
zalagatelj vrhniškega piva,
Gorica, Rabatišče št. 20.

**NOVA
TVRŠKA
J. ZORNÍK**
Gorica, Gospodskulica ulica 7 (tik „Kroj zadr.“)
prva in edina slovenska trgovina za modno in vsakovrstno drugo blago; — ima najlepšo zalogo okrasov za damske obleke, zimskih Jaeger podobnih, dežnikov, nogavic, rokavic, domačih čevljev, ruskih salošer, svilnenih in volnenih serp, modercev, kravatl itd. itd. vse potrebščine za krojače in šivlje.

Oglas.

Podpisani javljam slavnemu občinstvu da imam **15.000 divjih trt** na prodaj.

Josip Lenardič
Njivica št. 29. — p. Kojško.

Teodor Slabanja,

srebrar,

v Gorici, ulica Moreli 12,

priporoča prečast. duhovščini za izdelovanje cerkvenih posod in orodja. Pripravo cerkvenega orodja olajšuje revnim cerkvam s tem, da daje tudi na obroke. Obroke si pa preč. p. n. gospod naročevalec sam lahko določi.

Krojaški mojster

Franc Čufer

v Gorici, ulica sv. Antona št. 7
v hiši g. J. Kopača pri okr. sodniji,

izdeluje

vsakovrstne obleke za moške po meri, bodisi firme ali pa priproste.

Priporoča se svojim rojakom v Gorici in na deželi, posebno pa č. duhovščini in učencem srednjih in ljudskih šol za obilna naročila.

Karol Draščik,

pekovski mojster na Kornu v Gorici

odlikovan z častno diplomom najvljšeja priznanja jubilejne razstave na Dunaju l. 1898.

In v Gorici na razstavi l. 1900 s zlato svetlino izvršuje naročila vsakovrstnega peciva, tudi najfinejega, za nove maše in godove, kolače za birmo in poroke itd.

Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji gospodov naročnikov. — Priporoča se za nje svojim rojakom v mestu in na deželi najljubneje.

Lekarna

Cristofolletti v Gorici

Prave in edine žel. kapljice
z znamko sv. Antona Padovanskega.

Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljiva. — Te kapljice uredijo redno prebavljanje, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico (Varstvena znamka) popije. — Okrepé želodec, storé, da zgine v kratkem času omotica in šivotna lénost (mrtvosť). Te kapljice tudi storé, da človek raje je.

Cena steklenici 60 vin.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnah na svetu. Za naročitve in pošiljatve pa jedino le v lekarni

CRISTOFOLETTI
v Gorici.

Ivan Bednařik

priporoča svojo

knjigoveznico

v Gorici

ulica Vetturini št. 3.

Prva slovenska odlikovana krojaška delavnica
v Gorici.

Anton Krušič

krojaški mojster in trgovec v Vrtni ulici št. 26.

Izdeluje vsakovrstne moške obleke po vsakem kroju ter za vsaki stan.

Ima tudi bogato zalogo domačega in angleškega sukna vseh vrst za vsak letni čas.

Izdelke iz lastnega blaga jamči.